

بیانیه شورای داوران دومین دوره جایزه ملی بهترین تجربه‌های بازآفرینی شهری

مظفر صرافى

بهروز هادى زنونز

سید محسن حبیبی

ایرج کالانتری

غلامرضا کاظمیان

پرویز پیران

همه‌جانبه شهرهای کنونی نتیجه محتوم فروریزی کیفیت زندگی شهری ناشی از نوپردازی آمرانه است. پس در گام نخست، دگرگونی نظام فکری و اندیشه‌ای و شیوه نگاه به شهر و چالش‌های آن ضرورت می‌یابد و برنامه‌هایی که وجوه متعدد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و مدیریتی جامعه را نشانه می‌گیرند از اهمیتی مضاعف برخوردار خواهند بود. با کوشش در سنت رشد و توسعه تاریخی سرزمینی می‌توان به انگاره‌هایی نو، روزآمد و کارآمد در توسعه شهری کشور دست یافت. گام دوم تبیین و تدوین اهداف و راهبردهای نو و برآمده از انگاره‌های فوق در مواجهه همه‌سویه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی فضایی با شهر و توسعه شهری است. گام سوم نیز تدوین سیاست‌های بازآفرینی شهری در چارچوب اندیشه و تمدن سرزمینی است، سیاست‌هایی که با مجموعه‌ای از برنامه‌ها و اقدامات اثرگذار اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و محیط زیستی در قالب برنامه‌های

خواسته و ناخواسته، شهرسازی آمرانه، یک‌سویه و از بالا به پایین که در سده حاضر شمسی کاربست یافته است، نتوانسته پاسخ شایسته و بایسته به نیازهای معاصر شهر و شهروند در همراهی با تغییر سبک زندگی و سازوکارهای اقتصادی - اجتماعی فراهم آورد و توسعه شهری پایدار و همگن با محیط را در همه ابعاد آن سبب شود. در نوپردازی آمرانه، موضوعات بسیار مهمی همچون کیفیت زندگی و زیست‌پذیری شهری آگاهانه و ناآگاهانه از یاد رفته است. نباید فراموش کرد که توسعه همه‌جانبه نیاز به نگاهی معرفتی دارد و بدون نگاه معرفتی، پیشرفت و توسعه آمرانه به مجموعه‌ای از اقدامات کالبدی و در بهترین شرایط اقتصادی تقلیل پیدا می‌کند و مانع از ایجاد همبستگی و همگرایی اجتماعی - فرهنگی می‌شود و با زمینه‌سازی برای بروز انواع تعارض‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی، به افت کیفیت زندگی شهری می‌انجامد. ناهنجاری‌های

کل نگر ملی و منطقه‌ای و محلی در جهت رفع مسائل متیلابه شهرها عمل خواهد کرد.

شورای داوران برنامه «جستار کیفیت در تجربه‌های بازآفرینی شهری در چارچوب اندیشه رشد و توسعه سرزمینی»، در دومین دوره برگزاری این برنامه، ضمن تقدیر از همراهی تمامی کنشگران مؤثر در حوزه بهسازی و نوسازی شهری، به طور خاص از برنامه‌ریزان، طراحان و مجریان اقدامات منجر به ارتقای کیفیت زندگی و زیست‌پذیری شهری در دو حوزه «فضاهای عمومی واقع در بافت‌های تاریخی شهرها» و «سکونت‌گاه‌های خودانگیخته» سپاس‌گزاری می‌کند و تلاش ایشان را در راستای اعتلای نگاه کیفیت‌محور ارج می‌نهد. تجربه‌های شناسایی شده در دوره دوم نشان داد حرکت‌های ارزشمندی که در جای جای کشور در مسیر بهبود کیفیت زندگی شهری جریان دارند، هر چند که در انطباق کامل با روح حاکم بر سیاست بازآفرینی شهری نیستند، پیام‌آور افزایش حساسیت و مسئولیت‌پذیری کنشگران نسبت به ارتقای کیفیت زندگی در شهرند.

شورای داوران دومین دوره جایزه ملی بهترین تجربه‌های بهسازی و نوسازی شهری هفت معیار «ارتقای شادمانی و سرزندگی»، «رونق اقتصادی و ارتقای سطح معیشت جامعه محلی (ساکنان و کاربران و کسبه)»، «زمینه‌گرایی خلاقانه»، «مدیریت مشارکتی»، «حفظ و بهبود محیط زیست»، «همسویی بینش حاکم بر برنامه و اهداف تعیین شده با اقدامات و دستاوردهای آن» و «مصادیق خلاقیت و نوآوری قابل‌تعمیم در برنامه» را موضوعات کلیدی برای شناسایی تجربه‌های موفق در نظر گرفته است. این معیارها که با نگاه به آموزه‌های حاصل از تجربه‌های دوره اول و با تکیه بر بررسی‌های به عمل آمده در جلسات شورای علمی در باب مبانی نظری داخلی و بین‌المللی تدوین شده و بنا بر گونه تجربه، زیرمعیارهای خاص خود را داشته‌اند، در کنار آرای مردم و نظرات کارشناسان، تعیین‌کننده امتیاز هریک از تجربه‌ها بوده‌اند. تجربه‌هایی که با عنوان تجربه‌های برتر معرفی می‌شوند واجد تمام ویژگی‌های یک تجربه موفق نیستند ولی میزان اثرگذاری مطلوب این اقدامات بر ارتقای کیفیت زندگی شهری و مردم قابل تأمل و تقدیر است.

پرویز پیران، سید محسن حبیبی، مظفر صرافی، غلامرضا کاظمیان، ایرج کلاتری، بهروز هادی نوز
بیست و پنجم مهرماه ۱۳۹۶

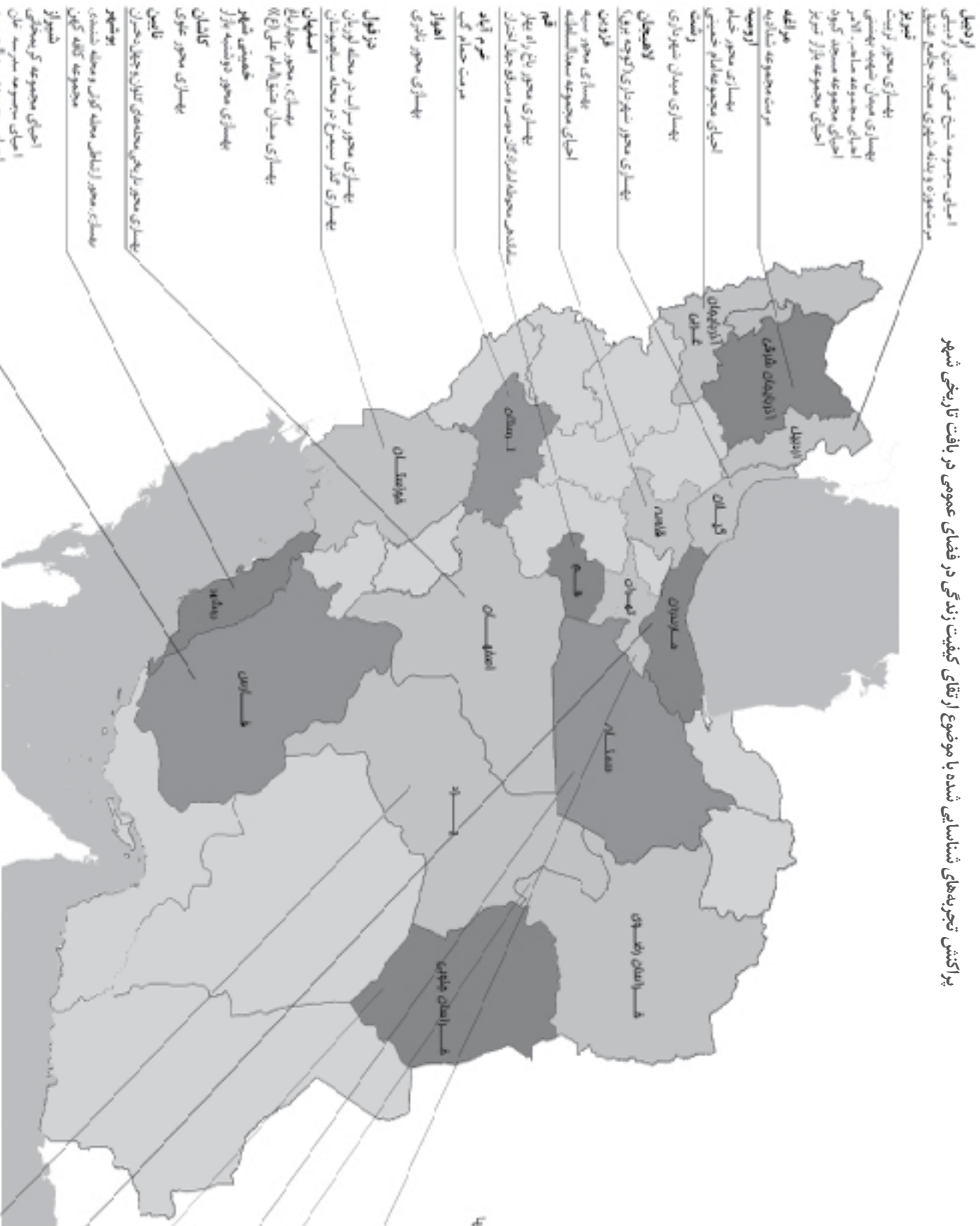

منبع: کتاب دومین دوره مسابقه عکاسی جستجوی کیفیت در شهر از دریاچه تصویر (۱۳۹۶)
عکس: امین برنجکار

پراکنش تجربه‌های شناسایی شده با موضوع ارتقای کیفیت زندگی در فضای عمومی در بافت تاریخی شهر

شهران

- بهداری محور نظریه
- به ازی - محور پارچه به راه
- بهداری محور باغچه
- بهداری محور سه، تیر
- بهداری محور خیام
- بهداری محور مسطحی خضیعی
- بهداری محور موج‌چتری
- بهداری محور مولوی
- بهداری محور عمومی کجلی
- به ازی - محور لوله‌راه، به‌سج
- بهداری محور صوفی‌راکی (نظم ایلات)
- بهداری محور ناصر خسرو
- بهداری محور صفاریه‌ها (آرا)
- بهداری محور موی
- بهداری محور باب همایون
- بهداری پارچه حرقلی (شاهپور)
- به ازی - پارچه حرقلی
- بهداری میدان مشق
- بهداری میدان منیریه
- بهداری میدان راه آهن
- بهداری میدان حسن آباد
- بهداری میدان پارس‌ساز
- بهداری میدان تجرینی و قفسی و محور تین آنها
- مرمت باغ حوزه مهر ارضی
- باغ - روز - کار - زن
- مرمت باغ حوزه قصر
- بهداری یادگار آبر لنگر
- مشهد
- بهداری محور صاحب‌الزمان
- بهداری محور جنت
- به ازی - میدان شایا
- سندان
- مهرشناسی، به‌سازمان، نظریه‌های خاص
- تیر چنگ
- بهداری محور چهار درخت
- بهداری محور دوشتیه بازار
- کاشان
- بهداری محور علوی
- تایمن
- بهداری محور تاریخی، به‌سازمان، تکراری، جلیلی، حشران
- بوشهر
- بهداری، محور (مناطق مرده کوی و منطقه خشتی، بوشهر)
- مجموعه کافه کهن
- شهرآرا
- احضای مجموعه کریمشکلی
- احضای مجموعه سیریه بن
- احضای مجموعه سیریه کاشان
- سازمانی مجموعه پهنه بی بی دختران
- آرامستان
- احضای مجموعه بازار قصیده